

Criza demografică obligă statele lumii să își revizuiască sistemele publice de pensii

Multe țări din întreaga lume au fost nevoite în ultimele două decenii să facă o serie de ajustări sistemelor publice de pensii (PAYG, pay-as-you-go), ajunse nesustenabile și în stare precară pe fondul evoluțiilor demografice nefavorabile, arată un studiu publicat recent de FIAP (Federația Internațională a Administratorilor de Fonduri de Pensii), pe baza unor date de la Banca Mondială. Principalele măsuri luate de state au vizat creșterea contribuțiilor și majorarea vârstei de pensionare la sistemul public de pensii, precum și înghețarea pensiilor în plată sau chiar ajustarea formulei de calcul a acestora, pentru a le încetini creșterea pe viitor și a face astfel economii bugetare.

În perioada analizată (1995-2017), 76 de țări au crescut contribuția la sistemul public de pensii (Franța, Norvegia, Portugalia, Rusia, etc.), 55 de țări au crescut pragul vârstei de pensionare (Germania, Italia, Olanda, Marea Britanie etc.), iar 60 de state au ajustat pachetul de beneficii pentru actualii pensionari, pentru a reduce costurile fiscale (Belgia, Brazilia, Italia, Japonia, Olanda, Marea Britanie, România etc.).

Cauzele sunt strâns legate de criza economică și trendurile demografice ale ultimelor decenii: reducerea natalității și creșterea speranței de viață, care duc împreună la o populație mai redusă și în proces accelerat de îmbătrânire. Pe de o parte, măsurile avute luate de statele lumii au vizat creșterea bugetului public de pensii, iar pe de altă parte reducerea sub diferite forme a beneficiilor sau a perioadei pentru care acestea sunt plătite.

În România, măsurile de ajustare a sistemului public de pensii din raportul FIAP se referă la:

- creșterea graduală a vârstei de pensionare la 65 de ani (bărbați) și la 63 de ani până în 2030 (femei);
- creșterea stagiului de cotizare până la 35 de ani (bărbați) și 30 de ani (femei);
- înghețarea pensiilor de stat în mai multe etape în perioada 2010-2016.

Mai mult, perspectivele demografice vor continua să se înrăutățească, după cum arată un raport recent al Organizației Națiunilor Unite (ONU), România urmând să înregistreze a șaptea cea mai drastică reducere a populației în perioada 2017-2050 la nivel mondial: de la 19,7 milioane locuitori în 2017 la 16,4 milioane în 2050, adică -17%. Potrivit studiului ONU, pe lângă trendul global de îmbătrânire a populației, 51 de state se vor confrunta și cu reducerea acesteia, România plasându-se între statele cu cea mai accentuată reducere a populației în următoarele decenii. Ca urmare, în România, ca în multe state ale lumii, sistemul public de pensii nu mai poate să asigure de unul singur pensii adecvate generațiilor viitoare de români.

Ca răspuns la toate aceste probleme demografice, România a introdus în anii 2007-2008, sub îndrumarea instituțiilor internaționale, fondurile private de pensii: Pilonul II obligatoriu și Pilonul III facultativ. Cele mai recente cercetări independente, precum cele citate anterior, confirmă că motivele pentru care a fost aplicată reforma pensiilor private nu doar că nu s-au rezolvat de la sine, ci chiar s-au acutizat în ultimii ani. În concluzie, APAPR consideră că doar continuarea dezvoltării sistemului de pensii private este de natură a îmbunătăți capacitatea sistemului de pensii în general de a întruni așteptările populației active de azi.

Surse:

FIAP Parametric Reforms in the Public PAYGO Pension Programs – [link](#)

WorldBank Core Course on Pensions: Reform Option I: Parametric Changes – [link](#)

UN World Population Prospects, 2017 Revision – [link](#)